

СЪСТОЯНИЕ НА ДИВЕЧОВИТЕ

Таксацията на дивеча през пролетта на 2009 г. се проведе съгласно

указанията на Държавната агенция по горите, дадени с писмо № 3600-62 от 23.02.2009 г. В определения срок бяха проведени съвместни регионални съвещания за организа-

цията, сроковете и методите за таксирание на дивеча с представители на ловните сдружения и беше направена необходимата подготовка за правилното провеждане на такса-

цията на дивеча както в държавните ловно-стопански райони (ДЛР), така също и в ловно-стопанските райони (ЛР), в които дивечът се стопанисва от ловните дружини.

ПРОЛЕТНО ТАКСИРАНЕ НА ДИВЕЧА

РДГ	ВИД ДИВЕЧ												
	ЕДЪР ДИВЕЧ											ДРЕБЕН	
	Бл. елен	Ел. лопатар	Сърна	Диба свиня	Диба коза	Глухар	Муфлон	Мечка	Алп. козирог	Тиб. як	Зубър	Заек	Фазан
Берковица	182	21	906	599	0	0	0	0	0	0	0	744	120
Бургас	1135	227	1505	2200	0	0	235	0	0	0	0	1078	209
Благодеевград	131	88	1681	1441	5	288	178	92	0	0	0	1648	3
Варна	813	453	776	1195	0	0	216	0	0	0	0	1690	2030
Велико Търново	1209	22	1441	1283	0	0	309	74	0	0	0	88	111
Кърджали	150	140	708	662	0	0	501	5	0	0	0	691	12
Кюстендил	169	128	634	709	27	0	97	26	0	0	0	469	0
Ловеч	692	141	924	1668	0	0	108	83	0	0	0	247	118
Пазарджик	370	183	1820	1412	282	880	181	107	0	0	0	880	0
Пловдив	777	124	1605	1093	430	261	284	105	0	0	0	1573	1263
Русе	1306	22	1059	758	0	0	0	0	0	0	0	2092	749
Сливен	606	184	1124	1057	0	0	148	9	0	0	0	1121	4220
Смолян	184	40	770	682	270	420	353	47	0	0	0	937	0
София	813	614	1122	1471	63	51	937	26	0	18	0	422	70
Стара Загора	374	0	609	664	0	0	17	50	0	0	0	470	100
Шумен	2114	98	920	1309	0	0	38	0	0	0	0	1719	591
ДАСР по РДГ:	11 025	2485	17 604	18 203	1077	1900	3602	624	0	18	0	15 869	9596
Берковица	29	0	4002	2705	0	0	0	0	0	0	0	32 986	13 411
Бургас	429	40	2012	2513	0	0	0	0	0	0	0	17 814	1078
Благодеевград	0	0	1984	3073	0	2	0	12	0	0	0	21 592	340
Варна	429	60	1728	2646	0	0	273	0	0	0	0	23 360	10 480
Велико Търново	969	0	4635	3765	0	0	56	16	0	0	0	15 944	13 442
Кърджали	86	1185	5627	4260	0	0	11	0	0	0	0	22 145	4413
Кюстендил	20	0	2699	2707	0	0	0	3	0	0	0	7107	455
Ловеч	614	0	8319	3532	0	0	0	22	0	0	0	42 639	25 135
Пазарджик	28	0	1033	1292	4	10	0	15	0	0	0	13 120	325
Пловдив	166	0	3097	2224	0	0	0	25	0	0	0	43 463	4640
Русе	603	0	2501	1289	0	0	0	0	0	0	0	36 738	9009
Сливен	542	15	2639	3190	0	0	10	0	0	0	0	23 872	6342
Смолян	407	11	4709	3115	367	811	80	166	0	0	0	10 458	6
София	105	36	6402	6046	17	7	0	20	0	0	0	11 424	1025
Стара Загора	168	0	2161	1945	0	0	0	2	0	0	0	18 347	5004
Шумен	1530	0	2369	1737	0	0	0	0	0	0	0	29 919	3894
ПАСР по РДГ	6125	1347	55 917	46 039	388	830	430	281	0	0	0	370 928	98 999
НП „Рила“									0	0	0		
НП „Пирин“									0	0	0		
НП „Централен Балкан“									0	0	0		
УОГС - Петрохан	52	53	180	75	0	0	0	0	0	0	0	60	0
УОГС - Юндола	0	78	60	48	0	12	66	1	0	0	0	10	0
НСО - Кричим	0	495	0	0	0	0	0	0	0	0	0	85	25
МС - Воден	1026	335	107	267	0	0	41	0	0	0	19	0	0
МС - Искър	420	450	115	200	0	0	96	0	0	0	0	0	0
МНО	5	0	19	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ОБЩО ДАСР 2009 г.	12 528	3896	18 085	18 813	1077	1912	3805	625	0	18	19	16 024	9621
ДАСР 2008	12 932	4204	19 066	20 804	1700	2425	3943	834	25	12	20	16 909	10 966
в % спрямо 2008 г.	-3	-8	-5	-11	-58	-27	-4	-33	-100	33	-5	-6	-14
Предоставени АСР 2009 г.	6125	1347	55 917	46 039	388	830	430	281	0	0	0	370 928	98 999
Предоставени АСР 2008 г.	6135	1341	54 229	43 159	318	934	429	265	0	0	0	371 632	101 038
в % спрямо 2008 г.	0	0	3	6	18	-13	0	6	0	0	0	0	-2
ВСИЧКО 2009 г.	18 653	5243	74 002	64 852	1465	2742	4235	906	0	18	19	386 952	108 620
ВСИЧКО 2008 г.	19 067	5545	73 295	63 963	2018	3359	4372	1099	25	12	20	388 541	112 004
в % спрямо 2008 г.	-2	-6	1	1	-38	-23	-3	-21	-100	33	-5	0	-3

ЗАПАСИ В БЪЛГАРИЯ

Бяха разисквани начините за най-точно усътановяване на реални дивечови запаси. Направени бяха анализи на таксациите, плановете за ползване и реализирания отстрел

В БЪЛГАРИЯ - 2009 г.

ДИВЕЧ		ХИЩНИЦИ				
Яребица	Кеклаук	Вълк	Чакал	Лисаца	Ск. кучета	
287	25	34	73	208	128	
183	0	33	912	433	44	
490	602	116	2	557	133	
450	0	0	541	414	236	
20	0	14	266	276	78	
82	62	48	37	278	74	
406	65	31	0	197	36	
38	0	35	64	163	15	
0	0	44	2	383	77	
1009	129	13	76	60	51	
191	0	29	605	306	58	
208	30	39	565	364	150	
108	14	20	0	520	62	
58	20	80	79	380	67	
110	45	44	132	178	75	
10	0	11	422	286	172	
3650	992	591	3776	5003	1456	
29 697	563	109	1954	2481	2057	
12 269	352	63	3118	1888	1014	
14 275	8524	203	29	1968	730	
11 790	300	2	2526	2089	2279	
5929	88	65	4620	3025	2846	
14 032	2447	328	2375	4157	2629	
9219	1553	146	68	1457	1363	
16 373	485	44	4602	3475	3068	
15 076	152	27	381	1243	668	
61 727	2045	59	1331	1828	1570	
4665	0	31	1630	1358	2200	
18 705	1334	121	3371	1938	1094	
2420	1072	119	0	2385	842	
11 874	919	286	893	3261	2324	
20 138	576	42	3302	2213	1290	
11 122	0	28	2241	1977	2628	
259 311	20 410	1673	32 441	36 743	28 602	
					0	
					0	
					0	
0	0	16	0	102	20	
0	0	2	0	15	30	
30	0	0	2	10	1	
0	0	0	65	3	60	
0	0	0	20	20	0	
0	0	0	0	0	0	
3680	992	609	3863	5153	1567	
3512	1589	934	4158	6396	1684	
5	-60	-53	-8	-24	-7	
259 311	20 410	1673	32 441	36 743	28 602	
254 697	20 997	1627	29 243	34 767	20 833	
2	-3	3	10	5	27	
262 991	21 402	2282	36 304	41 896	30 169	
258 209	22 586	2561	33 401	41 163	22 517	
2	-6	-12	8	2	25	

през 2008 г. Особено внимание беше обърнато на данните, получени за отстреления дивеч, като основен показател за състояние на запаса.

От представените обзори по Регионални дирекции е видно, че таксирането на дивеча е преминало при добре създадена организация и контрол.

При преброяването на едрия дивеч е използван методът на пълното преброяване. Най-точни са резултатите, подадени от ДЛС, където има постоянно присъствие на терена и се провеждат целогодишни наблюдения на местата за подхранване на дивеча, водопоищата, калищата и дивечовите просеки, както и сватбовищата на благородния елен и елена лопатар.

Във всички ловностопански райони беше спазено изискването за едновременно провеждане на таксация в съседни ловностопански райони. В предоставените ловностопански райони таксацията се извършваше в присъствието и под контрола на служители от ДГС и ДЛС.

Трябва да отбележим, че таксацията на дивеча в националните паркове беше проведена и тази година без участие на служители от съответните ДГС, ДЛС и РДГ.

Данни от проведените таксация в трите национални парка не беше представена, поради което не са посочени.

Получените резултати от таксацията се характеризират със следната картина при отделните видове дивеч.

БЛАГОРОДЕН ЕЛЕН

Общият брой възлиза на 18 653, от които в ДЛР - 12 528, и в ЛР на дружините - 6125 броя. В сравнение с миналата година намаляването е с 417 бр., или с 2 %.

По-голям ръст на запасите има в РДГ - Шумен - с 230 бр. (12 %), където тенденцията от преходните години за увеличаване на запаса се запазва. Налице е вече установен запас над допустимия, което предполага един по-интензивен процес на селекция и подобряване на трофейните качества на популацията основно в държавните ловностопански райони. Увеличението в РДГ - Велико Търново - с 100 бр. (9 %), се дължи главно на нарастването на запаса в района на ДЛС „Росица“ - м. Лъгът.

Има спад на числеността на благородния елен в РДГ - Варна - с 49 бр. (4 %) спрямо 2008 г., въпреки ограничения отстрел и то само на трофейнозрели животни. Липсата на прираст и същевременно спад в числеността е тревожен факт, на който трябва да се обърне сериозно внимание в тези ловностопански райони. Намаляването в числеността на благородния елен в РДГ - Сливен - с 54 бр. (7 %) спрямо м.г. се наблюдава главно в ДЛС „Котел“ и ДЛС „Тополовград“, което се дължи на увеличението брой на хищниците и проведената по-точна и реална таксация.

Половото съотношение на този вид дивеч като цяло е 1:2 в полза на женските екзем-

пляри.

Запасът като цяло е под допустимия за страната.

ЕЛЕН ЛОПАТАР

Запасът от елен лопатар е 5243 бр., от които 3896 в ДЛР и 1347 в ЛР на ловните дружини. В сравнение с м.г. има спад в запаса с 330 бр., или с 6 %. Той се дължи основно на увеличаващата се численост на вълка и чакала. Поради тази причина се констатират загуби на голяма част от прираста.

СЪРНА

Запасът от е 74 002 бр., от които 18 085 са в държавните ловностопански райони и 55 917 - в ловностопанските райони на ловните дружини. В сравнение с миналата година увеличаването е с 707 бр., или с 1 %. Може да се говори вече за едно общо стабилизиране на запасите на сърната в страната. Като цяло за страната запасът от сърна е значително под допустимия.

ДИВА СВИНЯ

Дивата свиня наброява 64 852 екземпляра. Нарастването на запаса спрямо м.г. е с 889 бр., или с 1 %. Този запас като цяло за страната е в рамките на допустимия. По-нататъшното увеличаване на запаса от дива свиня неминимо ще доведе до редица проблеми, свързани най-вече с щетите, които тя нанася на селското стопанство, и вероятността от поява на заболявания от класическа чума по свинете (КЧС) в отделни райони с висока плътност.

ДИВА КОЗА

Запасът от този вид е 1465. В сравнение с миналата година се наблюдава голямо намаляване от 553 броя (38 %).

Общо за страната числеността на дивата коза не е реална поради липсата на таксационни данни от трите национални парка през 2009 година.

МУФЛОН

Броят на муфлоните е 4235, с 137 бр. (3 %) по-малко в сравнение с 2008 г.

Налице е един чувствителен спад на числеността на вида в РДГ - Благоевград - с 134 бр. (43 %) спрямо миналата година. Намалените бройки идват главно от некоректно представена таксация през 2008 г. в района на ДЛС „Дикчан“ - с. Сатовча.

Като цяло данните от таксацията на муфлон сочат едно относително стабилизиране на запасите в почти всички ловностопански райони.

ГЛУХАР

Общият брой на глухарите е 2742.

В сравнение с миналата година общо за страната се наблюдава голямо намаляване - 617 броя (23 %).

Тази численост на глухара не е реална поради липсата на таксационни данни за 2009 г. от трите национални парка, както и унищожаване на някои големи токовища в района на ДГС - Самоков.

(Продължава на стр. 27)

(Продължение от стр. 15)

Числеността в ДЛР сочи едно относително стабилизиране на запаса.

ЗУБЪР

Зубрите наброяват 19, с 1 по-малко спрямо 2008 г. и се стопанисват единствено в района на ДЛС „Воден“.

ТИБЕТСКИ ЯК

Броят на яковете е 18 и в сравнение с м. г. числеността му се е увеличила с 6 (3 %).

АЛПИЙСКИ КОЗИРОГ

По данни от таксацията наличие на алпийски козирог няма. Спрямо 2008 г. числеността му е намаляла с 25 бр., но липсва информация за числеността му в районите на националните паркове.

ДРЕБЕН ДИВЕЧ

При дребния дивеч числеността за страната

е следната: заек - 386 952 бр., по-малко спрямо 2008 г. с 1589 броя; фазан - 108 620 бр., намалял с 3384 (3 %); яребица - 262 991 бр., нарастване с 4782 (2 %); кеклик от 21 402 бр. е намалял с 1184 бр. или 6 %.

Реалната численост на дребния дивеч във всички ловностопански райони ще бъде установена след провеждане на контролните есенни таксации.

ХИЩНИЦИ

Установено, че към април 2009 г. в страната обитават 2282 вълка, с 279 (12 %) по-малко, отколкото през миналата година.

Чакалите в сравнение с миналата година са се увеличили с 2903, или с 8 %, и броят им е 36 304. Нарастването на числеността на чакалите вече е осезателно. Тревога буди разширяването на ареала на разпространението на този хищник. Той намира подходящи местообитания и в планинската част на ловностопанските райони и продължава да бъде лимити-

ращ фактор за числеността на дивеча.

Запасът от лисица е 41 896 бр. Увеличаването спрямо 2008 г. е с 733 бр. (2 %).

По данни от таксацията във всички ловностопански райони обитават 30 169 скитащи кучета. В сравнение с м. г. числеността им е значително увеличена - с 7652 бр. (25 %). Без целенасочено регулиране на популациите им възпроизводството на останалия дивеч ще бъде компрометирано.

Като цяло здравословният статус на дивеча през 2008 г. беше добър.

И в бъдеще усилията ще бъдат насочени главно срещу ширещото се все още във всичките му форми браконьерство, както и към ефективната борба за намаляване числеността на хищниците, свързана със задължителния планов отстрел във всички ловностопански райони.

**Инж. Юлиан РУСЕВ -
директор на Дирекция
„Ловно стопанство“ в ДАГ**